

Næringsminister Jan Christian Vestre
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Regjeringen må etablere en ekspertenhhet for offentlige anskaffelser i maritim sektor

Norsk maritim sektor ble rammet hardt av pandemien, og preges fortsatt av problemene som oppstå. Ministeren lanserte nylig flere gode tiltak for å bedre eksportsituasjonen til maritim industri. Men vi tror regjeringen kan gjøre mer.

EØS-avtalens forbud mot offentlig støtte til næringsliv har mange unntak, og gir et betydelig handlingsrom. Vi mener at myndighetene vurderer dette handlingsrommet som mindre enn det egentlig er, og at norske verft som resultat taper kontrakter. Vi har flere ganger¹ sett norske oppdrag gå til utenlandske leverandører, som da Havforskningsinstituttet bestilte et forskningsskip men kontrakten på 110 mil. kr. gikk til et nederlandsk verft.²

En ny rapport fra Menon Economics³ viser at i alle EU-land med stor verftsindustri går de fleste skipsbyggingsoppdragene til nasjonale verft. Hele 100 % av franske offentlige oppdrag har gått til franske verft. I Norge er andelen 68 %, under det europeiske gjennomsnittet på 79 %. Rapporten viser at offentlige oppdragsgivere har vid adgang til å stille både økonomiske og ikke-økonomiske krav, som fleksibilitet, nærhet til leverandører og andre faktorer hvor norske verft har konkurransefortrinn.

Noe av det viktigste som må gjøres, er å etablere en ekspertenhhet for offentlige anskaffelser med kompetanse på teknologi og EØS. En slik ekspertenhhet vil være et kunnskapssenter som kan bidra med generell kompetanseheving og hjelpe innkjøpere med å stille riktig anbudsgrunnlag, slik at de kan benytte EØS-handlingsrommet og skreddersy oppdrag til norske verft.

I opposisjon ønsket Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV utredning av en slik ekspertenhhet. Hurdalsplattformen vil "bruke innkjøpsmakten i stat og kommune til å utvikle og bruke ny teknologi for klimavennlig maritim transport". Stortingsmeldingen om maritim næring foreslo å etablere enheten.

Nye krav om null- og lavutslippsteknologi innen 2025 for ferger og hurtigbåter gjør at kommuner og fylkeskommuner skal bestille mange nye fartøyer fremover. Vi mener derfor at det haster med å etablere ekspertenheten.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen (sign.)
President
NITO

Stein Lier-Hansen (sign.)
Administrerende direktør
Norsk Industri

¹ <https://www.nrk.no/vestland/styresmaktene-vil-hjelpe-norske-verft--men-bygger-skip-i-utlandet-1.15573297>

² <https://www.fiskeribladet.no/nyheter/sp-om-nytt-havforskningsfartoy-skandale-at-skipet-bygges-i-nederland/2-1-972748>

³ <https://www.regjeringen.no/contentassets/8552d9265abc4f788f1b24f1b93c19a9/offentlig-anskaffelse-av-fartoy-rapport-31.-januar-2023.pdf>

Om organisasjonene

NITO – Norges Ingeniør og Teknologorganisasjon – er Norges største fagforening for ingeniører og teknologer med over 100 000 medlemmer, mange innen maritim industri og tilknyttede næringer.

Norsk Industri er den største landsforeningen i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Vi representerer over 3000 bedrifter over hele landet.